

VERTROUWELIJK

Djakarta, 6 October 1950

Onderwerp : Bezoek bij Z.E. de Minister van
Buitenlandse Zaken R.I.

Langs andere weg had ik reeds de eer Uwe Excellentie in te lichten over mijn eerste rustige onderhoud met Mr. Rum, met name voor zover dit onderhoud betrekking had op de quaestie Ambon. Het gesprek droeg een uitzonderlijk openhartig en hartelijk karakter.

Uiteraard was het een weinig gelukkige omstandigheid dat ons eerste onderhoud coincideerde met de gebeurtenissen in Ambon, welke materie ik daarom tot het laatst bewaarde.

Ik begon het gesprek met een betoog dat erop neerkwam dat ik mijn ambt begon en zou blijven vervullen met veel idealisme maar dat ik op desillusies was voorbereid.

De Minister zegde mij de volle medewerking van hem en van zijn Regering toe: ik had gelijk de zwaarte van de mij toevertrouwde missie niet te onderschatten. Ik zou het als Hoge Commissaris in Indonesie veel moeilijker hebben dan hij in gelijke functie in Den Haag, over het verblijf in welke stad hij vol lof en dankbaarheid was. Als vertegenwoordiger van Nederland zou ik, zoal niet haat, dan toch bitterheid en wantrouwen ontmoeten. Hij noemde een voorbeeld: als hij in Den Haag ergens een officieel bezoek bracht rekende elke politie-agent het zich een eer, plaats voor hem te maken omdat hij begreep met een belangrijke vreemde autoriteit te doen te hebben, nationaliteit en huidskleur waren de politie-agent daarbij onverschillig. Voor mij zou een Indonesische politie-agent hetzelfde doen, maar alleen omdat hem dit was opgedragen: de Nederlandse Hoge Commissaris bleef voor hem een herinnering aan de vroegere overheersing.

Ik antwoordde deze sfeer in deze enkele dagen reeds te hebben gevoeld en dat ik mij weinig voorstelde van een toekomstige innige samenwerking zolang dezelfde

-sfeer-

Aan:

Zijner Excellentie
de Minister voor Unie-Zaken en Overzeese Rijksdelen.

Copie aan:

Zijner Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken.

- 2 -

sfeer zou blijven bestaan. Ik beschouwde het als een essentieel deel van mijn taak om hierin zo mogelijk verbetering te brengen. Ik zou trachten begrip en vertrouwen te wekken, hetgeen ik nooit zou bereiken vanachter mijn groene tafel uit: ik zou daarvoor moeten trachten mij een plaats te verwerven in de Indonesische maatschappij.

Deze opvatting viel bij Mr. Rum kennelijk in goede aarde. Hij vertelde hoe hij gedurende maanden verblijf als Hoge Commissaris in Den Haag dezelfde lijn had gevolgd en hoe zelfs deze korte tijd hem dicht bij het Nederlandse volk had gebracht in al zijn geledingen: hij had daar geleerd dat de Westerse cultuur nog iets anders betekende dan over politiek spreken en zaken doen, waarop ik reageerde met de verklaring dat ook ik veel moeite zou doen om mij in te werken in de Indonesische cultuur en psyche, evenals ik dit in India had gedaan, dit beschouwde ik als een uiterst belangrijk onderdeel van een diplomatieke missie en zulks gold m.i. inzonderheid voor een vertegenwoordiger van Nederland in Indonesie.

Ik geef dit deel van het gevoerde gesprek ietwat uitvoerig weer, daar ik de indruk kreeg dat het hier een geluid betrof dat, zoal niet nieuw voor Mr. Rum, dan toch kennelijk gaarne door hem werd gehoord. Hij verklaarde zich verheugd dat ik hier met dergelijke opvattingen kwam en verzekerde mij dat hij niets liever wilde dan mij in mijn streven te helpen. Gracieuselijk sprak hij de hoop uit dat ook mijn echtgenote een tegemoetkomende houding zou aannemen tegenover pogingen tot persoonlijke toenadering van Indonesische zijde, waarbij Mevrouw Rum haar gaarne zou bijstaan. Ik antwoordde dat mijn Regering zich bij Haar keuze mede had laten beïnvloeden door de omstandigheid dat mijn echtgenote mij naar hier zou vergezellen en kon Mr. Rum de verzekering geven dat zelfs H.M. de Koningin mij erop had gewezen dat in deze missie veel van mijn echtgenote zou afhangen.

Daarna kwam het gesprek over Ambon te lopen langs de lijnen welke Uwe Excellentie bekend zijn.

De Hoge Commissaris,

C. C. B.